

JAARVERSLAG

2023

ik cultuur via
www.ateliersmajeur.nl

Ateliers
Majeur
culturele netwerkgorganisatie

INLEIDING

Voor u ligt het inhoudelijk jaarverslag over het jaar 2023 van Stichting Ateliers Majeur, de culturele netwerkorganisatie in de gemeente Heerenveen.

Cultuur leeft in de gemeente Heerenveen. Niet altijd even zichtbaar en niet altijd even prominent in de pers maar toch zijn 6.000 inwoners (steekproef in 2021) van onze gemeente wekelijks actief met een vorm van kunst en cultuur. En dan hebben we het nog niet over de theaterbezoeken, bezoeken aan de musea, de bibliotheken of festivals zoals het Oranjewoud Festival.

Voor Ateliers Majeur was 2023 een jaar van groei. Er waren meer projecten in het sociaal domein waar Ateliers Majeur bij betrokken was, er waren meer cultuuraanbieders die via Ateliers Majeur lessen en cursussen aanboden in het onderwijs of de vrije tijd. Ook kwamen er, onder schooltijd, meer middelbare scholieren naar de Rinkelbom om lessen en cursussen te volgen en het Cultuurkans Festival mocht meer dan 1000 bezoekers verwelkomen. De samenwerking met de culturele partners kreeg verder vorm in het Bryant Park-team.

Groei is natuurlijk mooi, en het is helemaal geweldig wanneer steeds meer inwoners van Heerenveen zich verbinden aan kunst en cultuur, maar groei vraagt ook visie. Wat willen we bereiken met deze groei, hoe managen we groei. Om die vragen te kunnen beantwoorden is Ateliers Majeur in 2023 begonnen met het schrijven van een nieuw strategisch beleidsplan voor de jaren 2024 – 2027.

Betekent groei dan ook een vraag naar meer subsidie? Het antwoord is nee. De groei is te danken aan inkomsten uit externe fondsen, samenwerking met het voortgezet onderwijs, meer activiteiten en een stijgend aantal gebruikers in De Rinkelbom en De Heerenveense School. De groei van externe fondsen en subsidies is vooral ontstaan door de oneindige mogelijkheden van samenwerking die Ateliers Majeur, als culturele netwerkorganisatie, in het sociaal domein kan aangaan.

Eén van de knelpunten voor de toekomst is de huidige huisvesting. Zowel De Rinkelbom als De Heerenveense School zijn sterk verouderd, schreeuwen om energiemaatregelen en natuurlijk het broodnodige onderhoud. Er is grote behoefte aan een ontmoetingsplek voor kunst- en cultuurbeoefenaars. Van 's ochtend vroeg tot 's avonds laat lopen mensen, jong en oud, binnen bij De Rinkelbom. De ruimte is beperkt en de vraag ernaar blijft maar groeien. De Rinkelbom ontving in 2023 bijna 70.000 bezoekers. Wij verwachten dat dit aantal alleen maar zal stijgen, mocht Ateliers Majeur kunnen verhuizen naar De Heerenveense School.

Ateliers Majeur verklaart de groei door de functie die Ateliers Majeur vervult. Alle individuele verenigingen, cultuuraanbieders, domeinen en projecten in de gemeente Heerenveen hebben ieder een eigen doel en een eigen doelgroep. In de netwerkorganisatie wordt alles samengebracht en aan elkaar gekoppeld. Het geheel wordt daarmee meer dan de som der delen. Dat is de kern en de unieke kracht van Ateliers Majeur als netwerkorganisatie. Ateliers Majeur is een begrip geworden, een ontmoetingsplek, een plek om je te laten inspireren, een plaats om jezelf te verrijken en te worden overgoten met kunst en cultuur. Ateliers Majeur wordt ingevuld en gedragen door de medewerkers van Ateliers Majeur en alle culturele partijen waar Ateliers Majeur mee samenwerkt. Zonder hun inzet en de wil om er een succes van te maken heeft de titel 'via Ateliers Majeur' geen waarde.

Harry Koning, directeur bestuurder en Janny Schouwerwou, voorzitter Raad van Toezicht

INHOUD

DEEL 1: Algemeen

1.1	Stichting Ateliers Majeur	p. 3
1.2	Organisatie	p. 4
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.2.1 Raad van Toezicht ▪ 1.2.2 Bestuur en organisatie 	
1.3	Cultuurnota gemeente Heerenveen	p. 5

DEEL 2: Verantwoording

2.1	Kunst & onderwijs	p. 6
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.1.1 Ateliers Majeur en onderwijs ▪ 2.1.2 Team onderwijs ▪ 2.1.3 Kunst op school ▪ 2.1.4 Cultuurmenu 'Cultuur & Klas' ▪ 2.1.5 KEK III ▪ 2.1.6 Uit de Kunst ▪ 2.1.7 Voortgezet onderwijs ▪ 2.1.8 Leerecosysteem ▪ 2.1.9 Ambities en resultaten ▪ 2.1.10 Overzicht activiteiten primair onderwijs ▪ 2.1.11 Overzicht activiteiten voortgezet onderwijs 	
2.2	Kunst en meedoen/sociaal domein	p. 11
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.2.1 Kunst en meedoen, Kunst in het sociaal domein ▪ 2.2.2 Tekenen en schilderen ▪ 2.2.3 De KAS ▪ 2.2.4 Verhalen uit de samenleving ▪ 2.2.5 Steekje los, community arts ▪ 2.2.6 Kunst en mensen met een beperking ▪ 2.2.7 De kracht van kunst ▪ 2.2.8 Welzijn op recept ▪ 2.2.9 Ambities en resultaten 	
2.3	Kunst & marketing	p. 17
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.3.1 Uitgangspunten ▪ 2.3.2 Culturele netwerkorganisatie ▪ 2.3.3 Cultuur aanbieders ▪ 2.3.4 Cultuuragenda/magazine ▪ 2.3.5 Nieuwsbrieven/uitnodigingen/mailcampagne ▪ 2.3.6 Sociale media ▪ 2.3.7 Pers ▪ 2.3.8 Onderzoek ▪ 2.3.9 PCB en instrumentenfonds ▪ 2.3.10 AM Academy ▪ 2.3.11 Cijfers over 2023 ▪ 2.3.12 Samenwerking culturele partners ▪ 2.3.13 Ambities en resultaten 	
2.4	Netwerkorganisatie	p. 22
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.4.1 Uitgangspunten ▪ 2.4.2 Kernteam en ondersteuning ▪ 2.4.3 Arbo en RI&E ▪ 2.4.4 Gebouwen 	

Deel 1 Algemeen

1.1 Stichting Ateliers Majeur

Ateliers Majeur is dé culturele netwerkorganisatie in de gemeente Heerenveen, treedt vooral op als 'cultureel intermediair' en heeft een klein kernteam van specialisten in dienst.

Ateliers Majeur streeft naar een intensieve samenwerking met het totale lokale culturele veld. Ateliers Majeur activeert waar nodig, biedt ondersteuning, geeft advies en treedt op als makelaar tussen gemeente, het culturele veld en de inwoners van de gemeente. De inwoners worden gestimuleerd om van jongs af aan deel te nemen aan cultuur of bewust onderdeel te zijn van hun cultuur.

Het team staat volledig in dienst van het onderwijs, het lokale culturele netwerk en het sociale domein. Hun dagelijkse praktijk is cultuuraanbieders en verenigingen adviseren, workshops, lessen, voorstellingen voor scholen coördineren, academies en cursussen organiseren. Verbindingen leggen, vragen beantwoorden, themadagen, open dagen en netwerkmomenten organiseren. Helpen bij subsidieaanvragen, wijzen op mogelijkheden van regelingen en fondsen en ga zo maar door.

Als netwerkorganisatie

- a. streven we ernaar de projecten en cursussen die er zijn in het onderwijs te verbinden aan de lokale cultuuraanbieders zoals dansscholen, muziekdocenten, theateraanbieders etc. en aan de lokale muziekverenigingen en amateurkunst;
- b. kijken we naar de mogelijkheden van de lokale cultuuraanbieders en amateurkunst/verenigingen en proberen we hen in te zetten in het onderwijs of op te leiden voor het onderwijs;
- c. verbinden we de amateurverenigingen en inspireren de amateurkunst via de AM Academies die we aanbieden. We stimuleren de cultuuraanbieders en de amateurkunst om een rol te pakken in de projecten binnen het sociaal domein. Lokale kunstenaars en makers zeten we in bij sociale vraagstukken;
- d. organiseren we netwerkbijeenkomsten waarin projecten worden voorgesteld waar cultuuraanbieders, amateurkunst en makers een programma voor kunnen gaan ontwikkelen;
- e. werken we nauw samen met Caleidoscoop, afdelingen van de gemeente, de bibliotheek, het Posthuis Theater, Museum Belvédère, Oranjewoud Festival en Museum Heerenveen;
- f. volgen we provinciale en landelijke ontwikkelingen en ontsluiten deze informatie voor ons netwerk.

Bovengenoemde punten hebben ieder een eigen dynamiek, een eigen werkwijze, een eigen doel en een eigen doelgroep. Via Ateliers Majeur worden deze verschillende speerpunten samengebracht en gekoppeld. Het geheel wordt daarmee meer dan de som der delen. Dat is de kern en de unieke kracht van Ateliers Majeur als culturele netwerkorganisatie.

1.2 Organisatie

1.2.1 Raad van Toezicht

Stichting Ateliers Majeur is een zelfstandige stichting zonder winstoogmerk. De Raad van Toezicht houdt toezicht op basis van de Code Cultural Governance. Mevrouw Janny Schouwerwou is voorzitter van de RvT. De Raad van Toezicht bestaat uit vijf leden, te weten:

- Janny Schouwerwou, voormalig wethouder en woonachtig in Nieuwebrug;
- Marita Jansen, jurist, werkzaam in Heerenveen en woonachtig in Workum;
- Sebastiaan Weijers, econoom, werkzaam in Groningen en woonachtig in Haulerwijk;
- Henk Smit, musicus, voormalig specialist cultuurparticipatie (LKCA) en woonachtig in Middelstum;
- Frank van Hout, neerlandicus, interim bestuurder in het voortgezet en middelbaar onderwijs en woonachtig in Heerenveen.

De RvT onderschrijft naast de Code Cultural Governance, de Code Fair Practice en de Code Diversiteit. In 2023 kwam de Raad van Toezicht vijfmaal bijeen. In de vergaderingen kwamen onder andere de volgende onderwerpen aan de orde:

- a. Financieel en inhoudelijke jaarverslag;
- b. Begroting;
- c. Huisvesting;
- d. Strategisch beleidsplan;
- e. Financiële tussenrapportages;
- f. Interne organisatie;
- g. Personele ontwikkelingen;
- h. Risicoparagraaf;
- i. Contracten met de gemeente Heerenveen;
- j. Samenwerking met Museum Heerenveen, Posthuis Theater, Bibliotheken Mar en Fean, Oranjewoud Festival en Museum Belvédère.

De RvT heeft in oktober haar evaluatiebijeenkomst gehad. Tijdens deze bijeenkomst heeft zij stilgestaan bij de onderwerpen: rol en samenstelling, voorzitter en commissies, dynamiek en vergaderen, besluitvorming en implementatie, persoonlijke bijdrage en samenwerking. Tijdens de eerst daaropvolgende RvT vergadering is een besluit genomen over de bemensing van de commissies:

1. Renumeratiecommissie: Frank van Hout en Janny Schouwerwou.
2. Auditcommissie: Sebastiaan Weijers en Henk Smit.

1.2.2 Bestuur en organisatie

Ateliers Majeur heeft een klein inhoudelijk team dat bestaat uit de coördinator cultuuronderwijs, de coördinator participatie, de coördinator kunst en marketing en een cultuurcoach onderwijs. Alle coördinatoren vallen binnen het spectrum van cultuurcoach en worden ondersteund door een junior cultuurcoach. Het team bestaat verder uit een administrateur en vier medewerkers verhuur, beheer, onderhoud en vervoer en een directeur. Tot slot is er een groep van jonge studenten die in de avonduren en in het weekeinde ondersteunen bij het beheer van de gebouwen.

Naast het eigen team kent Ateliers Majeur een zeer uitgebreide flexibele schil van meer dan 200 culturaanbieders bestaande uit freelance makers, kunstenaars en musici, amateurkunst, verenigingen en culturele organisaties. Nog steeds melden zich jaarlijks nieuwe culturaanbieders aan. Ateliers Majeur werkt intensief samen met de lokale collega-instellingen en het verenigingsleven in de gemeente Heerenveen om zo samen de lokale culturele infrastructuur in de gemeente Heerenveen vorm te geven.

In de organisatie is het wekelijks werkoverleg met het gehele team, op de maandagmiddag, het

centrale overlegmoment in de organisatie. Er wordt binnen het team gestreefd naar een grote mate van zelfredzaamheid en inhoudelijke verantwoordelijkheid. De coördinatoren en cultuurcoach hebben een eigen budget en zijn budgetverantwoordelijk. Iedere 3 weken is er een inhoudelijk overleg. Maandelijks zijn er individuele voortgangsgesprekken.

1.3 Cultuurnota *Cultuur voor elkaar in Heerenveen*

De gemeente Heerenveen is de afbakening van het werkgebied van Ateliers Majeur. In haar cultuurnota: *Cultuur voor elkaar in Heerenveen* heeft de gemeente Heerenveen in 2017 haar kaders bepaald. De rol van Ateliers Majeur is daarin helder omschreven. Middels een stappenplan heeft Ateliers Majeur de afgelopen jaren haar positie als culturele netwerkorganisatie vormgegeven en het kindbudget en het Persoonlijk cultuurbudget (PCB) ontwikkeld en succesvol geïmplementeerd.

Ateliers Majeur heeft een doorgaande leerlijn ontwikkeld voor een leven lang cultureel leren en cultureel participeren in de gemeente Heerenveen. Deze doorlopende leerlijn kent 4 stappen:

- Het basis- en voortgezet onderwijs (cultuureducatie)
- De kunst- en cultuuraanbieders (cultuureducatie leidt tot amateurkunstbevordering)
- De amateurkunst (amateurkunstbevordering)
- Het sociale domein: urban arts en community-arts (amateurkunstbevordering leidt tot cultuureducatie)

Stap 1 Het basis- en voortgezet onderwijs

- In het basis- en voortgezet onderwijs komen kinderen en jongeren via Ateliers Majeur in aanraking met kunst en cultuur. Via Ateliers Majeur worden daar zoveel mogelijk lokale cultuuraanbieders en amateurkunst(verenigingen) bij betrokken.

Stap 2 De cultuuraanbieders

- De cultuuraanbieders zijn docenten, makers en ook lokale verenigingen die kunsteducatie aanbieden. Zij worden via Ateliers Majeur verbonden aan het onderwijs en alle kinderen en jongeren in het onderwijs worden gewezen op het brede aanbod dat er is in de gemeente.

Stap 3 De amateurkunst

Kinderen en jongeren die (vroeger) lessen en cursussen hebben gevolgd stromen vaak door naar een eigen vorm van amateurkunst. Dat kan een schildergroep zijn, een dansgezelschap, een eigen popband, een vereniging etc. In de amateurkunst kun je, al dan niet onder begeleiding van een docent, jezelf verder ontwikkelen en je eigen richting kiezen en volgen.

Stap 4 Het sociale domein

De amateurkunst is een wezenlijk onderdeel van het sociale domein. Het sociale domein is daar waar wij wonen, leven, onze sociale contacten hebben en ons werk hebben. Wij ontspannen en ontmoeten elkaar via sport en kunst en cultuur. Inspireren onszelf, onze omgeving en onze kinderen en brengen hen daarmee in contact met kunst en cultuur. En daarmee zijn we weer terug bij stap 1.

Deel 2 Verantwoording

De organisatie van Ateliers Majeur kent vier inhoudelijke pijlers, te weten

- 2.1 Kunst en onderwijs
- 2.2 Kunst en meedoen in het sociale domein
- 2.3 Kunst en vrije tijd
- 2.4 Netwerkorganisatie

Om de inhoudelijke doelen die Ateliers Majeur samen met de gemeente Heerenveen nastreeft te behalen, is Ateliers Majeur in de laatste jaren omgevormd tot de culturele netwerkorganisatie in de gemeente Heerenveen. De organisatie is klein, efficiënt en flexibel. Naast deze wendbare organisatie zijn gebouwen nodig om te verbinden, te ontmoeten, te oefenen en uit te voeren. Tot slot zijn pr en marketing belangrijke schakels in het netwerk van Ateliers Majeur. Er wordt apart ingegaan op de pr en communicatie en de verhuur van De Rinkelbom en De Heerenveense School.

2.1 Kunst & onderwijs

2.1.1 Ateliers Majeur & onderwijs

Ateliers Majeur zet zich in voor cultuuronderwijs op alle Heerenveense scholen. Dit doen we vanuit de overtuiging dat kunst- en cultuuronderwijs leerlingen veel oplevert. Wij geloven dat het leerlingen helpt zich breed te ontwikkelen en dat het hun kansen in de maatschappij vergoot. Voor het primair onderwijs stelt Ateliers Majeur daarom €15,- per kind per jaar beschikbaar om te investeren in cultuuronderwijs onder of na schooltijd. Hier ligt een convenant aan ten grondslag die in maart samen met onderwijsbestuurders en beleidsmakers opnieuw is opgesteld en is ondertekend. Hierin spraken we af om cultuuronderwijs een stevige plek te geven in het onderwijsprogramma. Voor het voorgezet onderwijs hebben wij een matchingsbedrag beschikbaar á €1000,- per school.

Door onze samenwerkingen met aanbieders, experts, scholen en culturele partners, hebben wij een groot netwerk gericht op cultuuronderwijs. Vanuit deze positie bevorderen we samenwerkingen, de lokale omgeving, stimuleren we dialoog en werken we aan onderlinge kennisdeling. Dit doen we door het voeren van gesprekken, het organiseren we netwerkbijeenkomsten en door het aanjagen van kennis, expertise en innovatie met het platform 'Uit de Kunst'.

Vanaf 2023 zijn we het beleid op cultuuronderwijs opnieuw gaan bekijken. We hebben een start gemaakt door het ontwikkelen van een lange termijnvisie. We hebben ons in het verslagjaar vooral bezig gehouden met het inhoudelijk vorm geven van deze visie en te zorgen dat de basis hiervan met onze organisatievorm correspondeert. Wat betekent dat we in de uitvoering optimaal kunnen faciliteren. Voor de aankomende jaren ligt hier voor ons de uitdaging.

2.1.2 Team onderwijs

De cultuurcoördinator en de combinatiefunctionaris werken samen in het onderwijs om programma's in de klas te realiseren. Met elke school voeren wij inhoudelijke een-op-eengesprekken en inventariseren we waar de behoefte en de ontwikkelvraag ligt. In juli werd, ter ondersteuning, het onderwijsteam versterkt met een junior cultuurcoach om de grote vraag en ambities m.b.t. kunst en cultuuronderwijs verder te realiseren. Met het onverwacht overlijden van de combinatiefunctionaris in oktober, is de betreffende functie komen te vervallen. De junior cultuurcoach heeft de werkzaamheden van de combinatiefunctionaris overgenomen in de rol van cultuurcoördinator onderwijs. Er zal opnieuw een vacature uitgezet worden voor een junior cultuurcoach.

Beide cultuurcoördinatoren hebben een andere rol, maar beide met de focus op het stimuleren van een sterk cultureel onderwijsveld. De rol die de combinatiefunctionaris vervulde blijft hetzelfde, maar

nu ook onder de noemer van cultuurcoördinator. Als intermediair in het onderwijs vervullen wij een rol, die driedelig is, namelijk:

1. We adviseren en begeleiden scholen en culturele aanbieders.
2. We brengen het aanbod van lokale culturele aanbieders in kaart.
3. We delen onze kennis over kunst- en cultuuronderwijs.

2.1.3 Kunst op school

Scholen weten Ateliers Majeur volop te vinden. Samen met scholen werken we aan meer en goed cultuuronderwijs. Hierin werken we zowel aanbodgericht als vraaggestuurd. Dit betekent dat een school zelfstandig het culturaanbod kan kiezen uit Cultuur & Klas en dat we trajecten en projecten volledig op maat maken voor de school. Dit laatste gebeurt door een nauwe samenwerking tussen school, cultuuraanbieder en coördinator cultuuronderwijs. Hierin speelt de ICC'er (interne cultuurcoördinator) op de school een grote rol. De ICC'er schrijft het cultuurbeleidsplan voor de school, op basis waarvan het cultuurplan vormgegeven kan worden. Waar deze groep in schooljaar 2021-2022 nog erg klein te noemen was, zijn er inmiddels 11 nieuwe ICC'ers bijgekomen (deels volledig opgeleid, deels nog in afronding van de opleiding).

In de projecten die wij doen, zien we steeds vaker terug dat kunstonderwijs ruimte geeft om vakoverstijgend te werken en dat kunstprogramma's duurzaam worden verankerd in de school.

Zo zette OBS De Optimist weer een volgende stap in het vormgeven van ateliermiddagen. In samenwerking met Ateliers Majeur en een kunstdocent wordt hier gewerkt aan de deskundigheid van de leerkrachten om vanuit andere perspectieven te gaan werken. Verspreid over een periode van enkele weken, is het hele team van De Optimist bij de lezing van Wolf Brinkman geweest, is er een inspiratieavond geweest waarin is gekeken naar het te maken lesmateriaal en heeft er gedurende enkele weken co-teaching plaatsgevonden. Het traject werd afgesloten met een tentoonstelling in de gang van de school.

Ook zoeken we de verbinding met andere partijen in de omgeving, om zo kunst- en cultuuronderwijs (ook financieel) een verdiepingsslag te kunnen geven.

Het Slingertouw maakte de combinatie met cultuuronderwijs, door een verbinding te maken tussen IPC (International Primary Curriculum) en filmeducatie. Wat een mooie samenwerking was het met Filmhub Noord. Op Skoatterwiis werd er respectievelijk een binnenschoolse en een buitenschoolse reeks muzieklessen gegeven. Een samenwerking met Caleidoscoop, die een subsidie ontving voor het vormgeven van buitenschoolse activiteiten. Als afsluitingen werd er een concert door alle leerlingen van groep 1 t/m 8 gegeven in De Rinkelbom voor een volle zaal.

Vanuit Gelijke Kansen Alliantie, liep in 2023 'Buitengewoon opgroeien in De Greiden'. Ateliers Majeur is hierop aangesloten en verzorgde voor de 5 basisscholen in De Greiden, aan alle kinderen van groep 4 muziekles. Hierdoor hebben ruim 125 kinderen, 27 weken lang algemene muzikale vorming gekregen. Het traject wordt afgesloten in het muzikale hart van De Greiden: De Rinkelbom. De kinderen zullen onderdeel worden van een theateraal meespeelconcert en zullen op het podium meespelen met de band en samen met de andere leerlingen van de scholen muziek maken. OBS Het Vogelnest gaf in aansluiting hierop aan alle groepen gedurende 7 weken algemene muzikale vorming. Voor hun groep 4 was het dus een feest dat zij langer door konden met muziek maken.

2.1.4 Cultuurmenu 'Cultuur & Klas'

Inmiddels is de derde editie van het cultuurmenu uitgebracht. Waarbij we in 2023 een divers aanbod van 89 cultuuraanbieders hadden, die tezamen 197 activiteiten in verschillende disciplines aanbieden. In april kregen alle scholen het cultuurmenu aangeboden en konden zij hun keuzes kenbaar maken aan de combinatiefunctaris. In het cultuurmenu ligt de focus op de lokale cultuuraanbieders, wat er o.a. voor zorgt dat de leerlingen onder schooltijd in aanraking komen met het diverse aanbod uit hun naaste omgeving. Zo willen wij stimuleren dat het kind de kans heeft om vanuit de inspiratie onder schooltijd te kunnen kiezen voor een eigen culturele loopbaan na schooltijd dicht bij huis. Met de doorontwikkeling van de website, waarbij het cultuurmenu nu ook online zichtbaar is, blijven we werken aan het toegankelijk en zichtbaar maken van het cultuurmenu.

2.1.5 KEK III

In elke gemeente is een cultuurverbinder van Keunstwurk actief, die samen met het lokale kunstencentrum, de gemeente en soms ook schoolbesturen, werkt aan het vernieuwen en verdiepen van cultuureducatie op de scholen. In november is de functie van cultuurverbinder in Heerenveen overgenomen door de cultuurcoördinator van Ateliers Majeur. Door deze dubbelrol kan de vraag integraal worden opgehaald en kan vanuit een breder perspectief worden gekeken naar de schoolbehoefte.

Vanuit de vraag en ambities van de school wordt gekeken hoe de KEK III-regeling hieraan kan bijdragen. Op verschillende scholen zijn al diverse KEK-trajecten actief onder de noemer 'Maakplaatsen'. Een 'Maakplaats' houdt in dat scholen op basis van een vraag over kunst- en cultuuronderwijs een ontwikkelingstraject aangaan. De focus ligt daarbij op deskundigheidsbevordering voor de leerkracht waarmee een verdiepingsslag wordt gemaakt op het gebied van cultuuronderwijs. Door de nauwe samenwerking tussen school, cultuurverbinder en cultuurcoördinator, kunnen 'Maakplaatsen' nu gemakkelijk een vervolg krijgen vanuit de cultuurgelden van Ateliers Majeur en kunnen scholen zich blijven ontwikkelen.

2.1.6 'Uit de Kunst'

In 2023 zijn we gestart met het project 'Uit de Kunst'. 'Uit de Kunst' is een aftakking van de AM Academies, specifiek gericht op het onderwijs. Een inspiratieplatform voor het brede onderwijsveld, waarbij we in de vorm van lezingen, workshops en co-teaching elke laag binnen het onderwijssysteem willen raken. Kennisdeling, verbinding en inspiratie zijn hierin de pijlers.

In maart kwam Wolf Brinkman een lezing geven over de natuurlijke relatie die er bestaat tussen kunst, rekenen en taal. In een twee uur durende lezing, werd de 65 aanwezigen geleerd hoe kunst en cultuur een bouwsteen kan zijn in het aanleren van rekenen en taal. Een geslaagde avond waarbij bestuurders, kunstdocenten, leerkrachten, directeuren, pedagogisch medewerkers en ICC'ers werden meegenomen in zijn verhaal.

Voor 20 leerkrachten en cultuuraanbieders was er een vervolgworkshop over hoe de theorieën toe zijn te passen in de dagelijkse praktijk op school. Wolf Brinkman nam de groep mee in het uitwerken van de cultuurbouwstenen en leerkrachten en cultuuraanbieders konden met elkaar in gesprek en ideeën uitwisselen. Een doe-middag vol inspiratie.

2.1.7 Voorgezet onderwijs

Ook dit jaar waren we actief in het voorgezet onderwijs. Samen met het Bornego College geven we vorm aan kunst- en cultuurinvulling van de zogenoemde I-zones. Daarnaast bezoeken de jongeren van het Bornego College elke dinsdag De Rinkelbom voor het 'Bornego Muziekproject', een samenwerking van ruim 20 jaar waarbij de jongeren kunnen kennismaken met verschillende muziekinstrumenten en zich uiteindelijk formeren in bandjes en hiermee optreden. Vanuit het ECO-leren deed het Kei College mee met 'De Challenge Burgerschap', en zochten we naar de verbinding tussen primair onderwijs naar voortgezet onderwijs. Daarnaast hebben weer vele leerlingen via Ateliers Majeur musea bezocht en dans- en theaterlessen gevolgd in hun CKV-lessen.

2.1.8 Leerecosystemen

Het leerecosysteem is een lokaal samenwerkingsverband tussen het Kei College, Ambion, de bibliotheek, Museum Heerenveen en Ateliers Majeur waarbij leermogelijkheden met elkaar worden gecreëerd en verbonden. De droom is om een duurzaam regionaal leerecosysteem te realiseren, waarbij de partners een aanbod op het gebied van wetenschap, natuur en technologie (WNT) en cultuureducatie ontwikkelen. Met elkaar kijken we hoe we een alternatieve vorm van onderwijs aan de leerlingen kunnen bieden, die zich er niet alleen op focust om op school te leren maar ook in je eigen omgeving. We streven naar een bruisend, bij de doelgroep passend, aanbod dat staat voor ondernemend en ontdekkend leren. Vaardigheden als kritisch denken, creatief denken, probleem oplossen, ict-basisvaardigheden, informatievaardigheden, computational thinking en mediawijsheid staan centraal.

2.1.9 Ambities en resultaat

AMBITIE	RESULTAAT
Voortzetting van de actieve programma's in de klas in het primair onderwijs;	De relatie die Ateliers Majeur heeft met de scholen maakt dat we actief kunst- en cultuuronderwijs kunnen blijven aanbieden in de school. De twee lijnen die Ateliers Majeur faciliteert: aanbod uit Cultuur & Klas en de vraag op maat, maken het mogelijk om voort te borduren op de wens van de school en zo actieve programma's te blijven neerzetten.
Nagenoeg volledig bereik van alle kinderen en jongeren in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs in de gemeente Heerenveen;	Ateliers Majeur heeft contact met alle 29 basisscholen, waarmee we nagenoeg meer dan 4000 kinderen weten te bereiken. Ook hebben we contact met alle locaties voor voortgezet onderwijs in de gemeente Heerenveen. Vanuit onze expertise dragen wij bij aan cultuuronderwijs op deze scholen, vanuit zowel Cultuur & Klas als de vraag op maat.
Bemiddeling van actief, receptief en reflectief aanbod van alle collega-kunstinstellingen en private aanbieders;	Door intensief gesprekken met scholen te voeren, stimuleren wij de keuzes voor actief, receptief en reflectief aanbod. Met de doorontwikkeling van Cultuur & Klas zetten wij hier op in. Daarnaast gaan wij ons door onze rol als expertisecentrum de aankomende jaren focussen op hoe genoemde domeinen binnen de kunstvakken als geheel aanbod kunnen komen en inspireren en stimuleren we kunstdocenten dit in de klas vorm te geven.
Verdieping in maatwerk, advies, coaching en vakontwikkeling;	Door intensief samen te werken met de cultuurverbinder, scholen en de cultuurcoördinator ontstaat er steeds meer aansluiting en verdieping in maatwerk. Door de vraag van de school centraal te stellen, begeleiden en adviseren we bij de ontwikkeling van kunst- en cultuuronderwijs. Met het deskundigheidsbevorderingsprogramma 'Uit de Kunst', geven we inspiratie en verdieping en nieuwe werkvormen om met kinderen te gaan maken. Zowel kennisdeling, vakontwikkeling als coaching komen hierin aan bod. In totaal hebben 85 mensen (leerkrachten, pedagogisch medewerkers, bestuurders, kunstdocenten en directeurs) gebruik gemaakt van ons aanbod.
Aansluiten bij de ontwikkeling van 21ste Century Skills en het ECO leren;	Doordat de samenleving verandert van een industriële maatschappij naar een informatie- of kennismaatschappij, moeten we leerlingen hier goed op voorbereiden en moeten zij competenties ontwikkelen

	<p>waaraan behoefte is in de kennismaatschappij. Functies die misschien nog niet bestaan, maar de aanname is dat die functies vragen om nieuwe competenties: de 21-eeuwse vaardigheden. Met kunst- en cultuuronderwijs wordt (in ieder geval) creativiteit, kritisch en probleemoplossend denken gestimuleerd en ontwikkeld. In ons aanbod sluiten wij hierop aan en geven we d.m.v. kennisdeling handvaten aan leerkrachten en kunstdocenten hoe kunst en cultuuronderwijs betekenisvol te maken zodat ze bijdragen aan de gevraagde vaardigheden voor de toekomst. In het samenwerkingsverband m.b.t. het leerecosysteem worden werkvormen ontwikkeld om hier op in te kunnen spelen.</p>
<p>Doorontwikkelen van de rol van inhoudelijk expertisecentrum;</p>	<p>Wij zijn de primus inter pares. Wij weten veel van kunst en hebben een sterk netwerk van docenten en professionals. Kunst is onderdeel van onze cultuur. Cultuur is de verzameling van alles wat we denken, doen en maken in zowel verleden als heden en de betekenis die daaraan wordt gegeven. Kunst is een uitingsvorm hiervan, maar cultuur is allesomvattend, het zijn taalkundige zaken, wetenschap, rekenen, tradities, ideeën en onze normen en waarden. Daarom hebben wij het onderwijs, de leerling, de leerkracht, de directeur en de bestuurder nodig. Samen vormen we een sterk cultureel netwerk en kan kunst- en cultuuronderwijs aansluiten op verschillende domeinen. Door o.a. het organiseren van (netwerk)bijeenkomsten (met o.a. schooldirecteuren en bestuurders) komen we erachter waar de ontwikkelbehoefte ligt van het onderwijs, waarop wij met onze programma's weer kunnen aansluiten en/of ons kunnen ontwikkelen.</p>
<p>Onderzoek naar relatie tussen aanbod onder schooltijd en privaat aanbod in primair onderwijs;</p>	<p>Door kinderen onder schooltijd kennis te laten maken met een divers aanbod dat zich lokaal heeft gevestigd, geloven wij dat dit drempelverlagend werkt voor een naschoolse keus. Daarbij heeft de school de mogelijkheid om het beschikbare cultuurbudget ook naschools in te zetten. Daarnaast zoeken wij actief de samenwerking op met partners, die subsidies toegekend hebben gekregen voor naschoolse activiteiten in de regio. Wij initiëren en maken koppelingen tussen wat wij onder schooltijd opzetten, zodat dit een vervolg kan krijgen na schooltijd.</p>
<p>Doorgaande leerlijnen realiseren tussen het aanbod in het PO, het VO en de ROC's.</p>	<p>Doordat veel scholen de focus leggen op het ervaren van nieuwe vaardigheden en het ontdekken van talenten en interesses, worden doorgaande leerlijnen niet per definitie als noodzakelijk gezien binnen alle onderwijsvisies. Scholen hebben vaak hun focus op het aanbieden van een divers aanbod.</p>

2.2 Kunst en meedoen / sociaal domein

2.2.1 Kunst en meedoen, kunst in het sociaal domein

In 2023 is Ateliers Majeur doorgeslagen op de weg die ze in 2021 is ingeslagen: kunst en cultuur inzetten als middel bij sociale en maatschappelijke vraagstukken in de gemeente. We sloten aan bij verschillende initiatieven, werkten intensief samen met de gemeente en met Caleidoscoop. Samen met de bibliotheek (in de pop-upbibliotheek), Museum Heerenveen en het Posthuis Theater gaven we vorm aan Feanomenaal. In het Bryant Parkteam werkten we intensief samen. In het jaarverslag van de culturele partners is dat te lezen. Het thema *Samen één in Heerenveen 2021-2028* was in veel projecten de leidraad.

De samenwerkingsverbanden zijn ontelbaar. Er werden nieuwe contacten gelegd en bestaande relaties werden verdiept. Caleidoscoop, Re-Care, WoonFriesland, Kunstbende, buurtbewoners van De Greiden, Posthuis Theater, de bibliotheek, gemeente Heerenveen, Talant, Raad van Kerken, Vluchtelingenwerk, Sportstad, Kei College, NHL Stenden, Verslavingszorg, de afdeling inburgering en de afdeling werk en inkomen. Daarnaast participeerde Ateliers Majeur opnieuw in verschillende denktanks en netwerkbijeenkomsten.

Kunst kan op verschillende manieren worden gebruikt als middel om verschillende doelen te bereiken. Kunst en sociaal domein heeft in 2023 veel verbindingen gemaakt in de samenleving van Heerenveen. Daarnaast zijn er projecten opgezet. We kijken terug naar een goed jaar waar ambities zijn behaald en waar nieuwe dingen zijn ontstaan.

Soms hebben we kunstinterventies toegepast om bij ons doel te komen. Met kunstinterventies geven we ruimte aan creativiteit om uitdrukking te geven aan de verandering in de samenleving. Het is de maakkracht die verandering brengt. De kracht van de maker om een vermogen te creëren voor veranderingen. Ateliers Majeur zet dit in en stimuleert dit bij de cultuuraanbieders in Heerenveen.

Veel activiteiten zijn (mede) mogelijk gemaakt door de bijdrage van verschillende fondsen.

2.2.2 Appelsap

Dit is een project waarin we nauw samenwerkten met Caleidoscoop. Doordat een groot fonds afhaakte, besloten we ons te richten op het Huiskamerproject van Caleidoscoop en dat te versterken. Dit sloot het beste aan bij het oorspronkelijke plan en hier versterking aan geven, had gelijk een duurzaam karakter. Het project Huiskamer bestond al lang en kon een verdiepingsslag gebruiken.

In de huiskamer komen kinderen die een hoge drempel ervaren om deel te nemen aan cultuur in de vrije tijd. We wilden de kinderen van de huiskamer graag laten ervaren wat zoal kan op het gebied van kunst en cultuur in Heerenveen, het tastbaar maken. Daarom hebben we een verbinding met het Cultuurkans Festival gemaakt. Een festival waar je verschillende kunstvormen gratis kan uitproberen.

Samen met twee kunstenaars zijn we in gesprek gegaan om te werken aan een gezamenlijk kunstwerk. Een kunstwerk waarin de kinderen knutselden en veel moesten samenwerken in de huiskamer van Caleidoscoop. De laatste les was op het Cultuurkans Festival waar ze er met nog meer kinderen aan gingen werken. In 12 lessen werd er hard gewerkt aan een kunstwerk. Vervolgens stonden ze hiermee op het festival. Een festival waar ze nooit kwamen maar waar wel veel voor ze te halen was. In de lessen is ook aandacht besteed aan het cultuurfonds en de mogelijkheden die het met zich meebrengt. Dat iedereen op les kan gaan die wil.

Na het festival hebben we de balans opgemaakt. De workshop talentfluisteraar had indruk gemaakt maar om het blijvend te gebruiken hebben we een uitlegboek en talentkaarten aangeschaft. Hierdoor kunnen de vrijwilligers met de talentkaarten aan de gang gaan om de talenten van de

kinderen zichtbaar te maken. Ook kunnen er in de toekomst andere vrijwilligers mee aan de slag omdat de basis is gelegd.

Appelsap werd afgerond maar er wordt nog steeds volop gebruik gemaakt van het ontdekken van de talenten van de kinderen. Workshops worden gegeven door eigen buurttantes. De buurt is meer betrokken bij het project en de kunsten zijn meer aanwezig als aanvulling op het bestaande project.

2.2.3 De KAS – Waar jong talent ontkiemt

Muziek maken kan een geweldige vorm van talentontwikkeling zijn voor jongeren. Dat was het uitgangspunt waarmee we van start gingen. De samenwerking met het jongerenwerk van Caleidoscoop ging erg goed. We pakten het samen met een aantal jongeren op om de avonden te organiseren. Na elke avond was er ook een contactmoment om even te bespreken wat we zagen en wanneer er wat met jongeren opgepakt moest worden. Waarin Ateliers Majeur vooral organisatorische dingen oppakte en zorgde voor kwaliteit van workshops, pakte Caleidoscoop het verder op wanneer een jongere meer aandacht nodig had.

Het KAS-project bood de mogelijkheid om expressie te geven aan hun emoties en creativiteit. Muziek werd een middel om individuele en culturele identiteit uit te drukken en te verkennen. Zo werd uiting gegeven aan gevoelens waar ze mee worstelden. Het hielp bij de ontwikkeling van de sociale vaardigheden omdat ze in groepsverband aan de slag gingen.

Elke maand was er een KAS-avond, met een zomerstop ertussen. Een blok van sing and songwriting kwam voorbij, daarnaast een musicalles, spoken word en het maken van eigen nummers maken. We zijn als groep naar een voorstelling gegaan in het Posthuis Theater en lieten ons inspireren door Willy Wartaal. Je merkte in de groep dat meerdere jongeren op verschillende gebieden actief werden. Er was een spoken wordgroep die in samenwerking met de bibliotheek bekeek wat ze konden opzetten in Heerenveen op gebied van dichtkunst. Er ontstond ook een behoefte aan een open podium. Een aantal jongeren zijn dit gaan opzetten met het Posthuis Theater. Jongeren hebben geholpen bij de museumnacht. De participatie van jongeren in het culturele veld is flink toegenomen. De vier culturele partners willen gezamenlijk meewerken aan de KAS. Hierdoor kan er in 2024 een voorbereiding op plaatsvinden.

Het project is gegroeid en heeft vorm gekregen. We willen hier ook graag een vervolg aan geven omdat we zien dat hier behoefte aan is. Ateliers Majeur heeft ervoor gekozen om eigen budget te gebruiken voor een korte overbrugging tot nieuwe financiering uit fondsen gevonden is. De KAS hielp bij het ontwikkelen van muzikale vaardigheden, sociale vaardigheden, cognitieve vaardigheden en het welzijn. Het biedt jongeren de mogelijkheid om zichzelf uit te drukken, samen te werken en te groeien als individu. Hieronder het logo van De KAS welke door jongeren is gemaakt. Een thuis waar je mag groeien en bloeien.

In 2023 hadden we 8 bijeenkomsten en totaal 107 aanmeldingen en 38 verschillende jongeren bereikt en verder gebracht in de kunsten door de workshops.

2.2.4 Verhalen uit de samenleving.

Oude verhalen kunnen een geweldige manier zijn om senioren samen te brengen en een gevoel van gemeenschap te creëren. Deze verhalen kunnen niet alleen herinneringen oproepen, maar ook nieuwe gesprekken en vriendschappen stimuleren. Soms had het een actieve oproep nodig. 'Ga vandaag eens gezellig in gesprek met iemand die je nog niet kent'.

Dit gebeurde dan ook en er ontstonden nieuwe contacten. De behoefte hieraan was bij de doelgroep zo groot dat ze ook van tevoren al koffie kwamen drinken en daarna nogmaals een koffie namen. De verhalen die verteld werden waren in het Fries en deden altijd herinneringen van vroeger of een herkenning bovenkomen.

De combinatie met muziek maakte het plezierig en gaf het een "theatergevoel".

Verhalen over schaatsen, het oude boerderijleven, het leven van een koster of de zorgen van nu die je met een korreltje zout moet nemen, kwamen voorbij.

De opkomst groeide en de eigen bijdrage ook waardoor we de kosten voor extra koffie konden dekken. Gemiddeld komen er ongeveer rond de 35 senioren naar de ochtenden die 1 maal per maand plaatsvinden.

In 2023 waren er 8 bijeenkomsten waar in totaal 274 ouderen op af zijn gekomen.

2.2.5 De Muur – waar de inhoud tot bloei komt

De wijk De Greiden is ontstaan in de jaren zeventig, als eerste woonwijk ten westen van het spoor Zwolle-Leeuwarden. De Greiden wordt door Caleidoscoop gezien als een wijk die aandacht verdient. Er is sprake van grote mate van eenzaamheid/ sociaal isolement en geringe betrokkenheid. Dat leidt tot een onveilig gevoel in de wijk. Mensen kennen elkaar niet meer.

In 2023 was de start van het project 'De Muur'. Onder leiding van een lokale kunstenaar gaat de wijk samen tekeningen ontwerpen en samen bepalen wat voor muurschildering er in de wijk komt. Er waren workshops en we hadden intensief contact met de flatbewoners. Met deze ervaringen ontmoeten mensen elkaar, krijgen ze een band en ontstaat er een gesprek in de wijk. Vanuit dit project zijn er ook twee vrijwilligers actief geworden bij Ateliers Majeur. Dit project heeft enorm veel vertraging gehad. Het tot stand brengen van een goede samenwerking met de woningbouwcoöperatie had veel tijd nodig.

Ateliers Majeur is de wijk in gedoken om wijkbewoners te ontmoeten en te verbinden. Wij zetten de muurschilderingen in als artistiek middel. We willen dat de bewoners weer, of meer, trots worden op hun woonomgeving en opnieuw onderdeel zijn van hun omgeving. We trekken in dit project samen op met 1Miljoen Mini Missies die ook een kunstwerk in de wijk maakt. Hiermee versterken we elkaar.

2.2.6 Kunst en mensen met een beperking

Het Onbeperkt Ensemble heeft ook dit jaar weer opgetreden tijdens het Oranjewoud Festival. Ondertussen heeft dit festival de doelgroep mensen met een beperking omarmt. Toch zijn we niet geheel tevreden over de aandacht en de inspanningen rond de doelgroep. Mede door het overlijden van Pieter Jan Struik is het wat stilgevallen. In 2024 pakken we de draad weer op. Ondertussen gaat de Rockband rustig verder. Ook deze groep verdient meer aandacht. We willen de doelgroep in een breder kader neerzetten met meer aandacht en (zo mogelijk) meer externe financiering. We zullen opnieuw in gesprek gaan met Alliade om de hindernissen die we ervaren te slechten.

2.2.7 Kunst als medicijn - welzijn op recept

Het concept van "welzijn op recept" verwijst naar het voorschrijven van activiteiten en sociale interacties als een aanvulling op of alternatief voor traditionele medische behandelingen. Het idee is dat bepaalde niet-medicamenteuze interventies een positieve invloed kunnen hebben op het welzijn van individuen. In dit kader wordt ook vaak de kracht van kunst benadrukt als een waardevol instrument om het welzijn te verbeteren. In de volgende onderzoeken zie je ook een onderbouwing

hiervan: [Europese studie: 'meer bewijs voor positieve effecten van kunst en cultuur op gezondheid' - LKCA](#) en [WHO bevestigt: kunst en cultuur bevorderen de gezondheid - LKCA](#)

Bij Ateliers Majeur hebben we in kaart gebracht wat het arrangement kunst en cultuur kan bieden voor welzijn op recept. Onze rol is nieuwe aanbieders zoeken en actief contact houden met de aanbieders die nu al verbonden zijn. Mirjam van der Leer is het aanspreekpunt binnen Ateliers Majeur en de schakel naar cultuuraanbieders. Welzijn op recept wordt ingezet om mensen met (psychosomatische) klachten te helpen en via de huisarts naar de welzijnscoach door te verwijzen. De welzijnscoach verwijst naar projecten (zie bijlage: [Projecten die inzetbaar zijn - 2b.pdf](#)) en wanneer het een specifieke vraag is, probeert Ateliers Majeur een culturele activiteit op maat te maken. De amateurkunst wordt hier nadrukkelijk bij betrokken om de laagdrempeligheid te behouden. [Basismodule - Institute for Positive Health \(iph.nl\)](#)

Er is een carrousel ontwikkeld en tot nu toe zijn er 6 rechtstreekse aanmeldingen gekomen waar we mee aan de slag zijn gegaan. In 2023 is een start gemaakt. De ambitie voor 2024 is dat er meer mensen worden doorverwezen en een plekje vinden.

2.2.8 Danspaleis

Samen met de gemeente is in het kader van 'Samen één in Heerenveen 2021-2028' het project Danspaleis gestart. Er is een aanvraag gedaan bij ZonenW om het Danspaleis naar Heerenveen te halen. Het werd een geweldige middag in een uitverkochte zaal in het Posthuis Theater. Deze pilot was onder auspiciën van Feanomaal. En fenomenaal was het. Alle aanwezigen waren laaiend enthousiast en naar aanleiding van al deze reacties is opnieuw een subsidieaanvraag gedaan. Deze is toegekend en in 2024 wordt het Danspaleis herhaald.

2.2.9 Samenleving en maatschappij

Onder de vlag van de AM Academies is een avond georganiseerd waarin de gemeente in gesprek ging met kunstenaars over het thema eenzaamheid. Welke projecten kun je met elkaar ontwikkelen? Twee gastspreker boden inspiratie, deelden hun kennis en leerden de aanwezige lokale kunstenaars hoe je inspiratie omzet in een project. Uit deze inspiratieavond is het project BinnensteBuiten geboren. Een project dat vanuit Welzijn op Recept een start heeft kunnen maken. Voor meer informatie over het project: [Website Binnenstebuiten.frl](#)

2.2.10 Teken, schilderen en zingen

In De Greiden, in Wijkcentrum De As, is er nog steeds een groep senioren die aan lessen tekenen en schilderen deelneemt. Eens in de veertien dagen komt een tekendocent en de andere week werkt de groep samen aan een opdracht. Dit wordt georganiseerd door Caleidoscoop i.s.m. Ateliers Majeur. Er is een koppeling met Welzijn op Recept. Naast het tekenen en schilderen is er ook een vraag naar een zanggroep die in februari zal gaan starten. Ook dit is weer een gezamenlijk project van Ateliers Majeur en Caleidoscoop.

Schilderingen van de deelnemers

Tot slot

De samenwerking met Caleidoscoop is in 2023 zeer intensief geweest. We hebben gezamenlijk projecten opgezet en boden in het kader Meedoen samen verschillende cursussen aan. We vinden elkaar snel en de lijntjes zijn erg kort. Voorbeelden van onze samenwerking zijn de teken- en schildercursussen, de cursus zingen en klinken en de cursus bloemschikken. Daarnaast natuurlijk de projecten Appelsap, Buurttantes, De Kas en de Muur. We hopen in 2024 opnieuw zo fijn en intensief te gaan samenwerken met Caleidoscoop.

2.2.11 Ambities en resultaten

AMBITIE Kunst en Meedoen	RESULTAAT
- De samenwerking met Caleidoscoop verstevigen;	In meerdere projecten is de samenwerking gegroeid.
- Vergroten van het bereik naar meer dan 200 deelnemers;	We zijn gegroeid naar 639 actieve deelnemers, jongeren en ouderen.
- Middels fondswerving minimaal €20.000,- extra financiering verwerven;	We hebben in 2023 €45.846,- aan fondsen, bijdragen en externe financiering binnengekregen voor projecten.
- Aansluiten bij wijk- en dorpsontwikkelingsprogramma's en -profilering;	Via de samenwerking met Caleidoscoop hebben we op verschillende projecten kunnen instappen. In 2024 komt een onderzoek naar dorpen en wijken. Ook daar wordt bij de uitkomst Caleidoscoop betrokken.
- Verrassende nieuwe sociaal artistieke activiteiten (en community art) ontwikkelen in de wijken met als doel sociale cohesie;	Zie de projecten Appelsap en De Muur.
- Samen met Talant verbinding leggen tussen dagbesteding en vrije tijdsbesteding van mensen met een zorgvraag;	Daar zijn in 2023 een aantal bouwstenen voor gelegd, maar de uitkomst is nog erg mager. In 2024 willen we een doorstart maken.
- Het uitbouwen van het netwerk en samenwerkingsverbanden;	We participeren in verschillende denktanks (ook via gemeente) Feanomenaal met de werkgroep Bryant Park en Welzijn op Recept.
- Onderdeel worden van de uitvoering van de participatieonderdelen WMO, AwbZ en jongerenwerk;	Zie de projecten Welzijn op Recept, De Kas, Verhalen uit de Samenleving, De Muur, Appelsap etc.
- Aansluiten bij initiatieven in de provincie.	Samenwerking met Keunstwurk in de AM Academies en Kunstbende.

2.3 Kunst & marketing

2.3.1 Uitgangspunten

De drie speerpunten van de gemeente Heerenveen zijn de basis voor het programma kunst en marketing. Door het loslaten van het eigen aanbod van lessen en cursussen in de vrije tijd en de introductie van het kindbudget in het onderwijs en het persoonlijk cultuurbudget (PCB) voor lessen en cursussen na schooltijd, is Ateliers Majeur geen concurrent meer maar de culturele netwerkorganisatie.

Het culturele DNA van Heerenveen bestaat niet enkel uit de zes grote spelers, te weten Ateliers Majeur, Bibliotheken Mar en Fean, Posthuis Theater, Museum Heerenveen, Oranjewoud Festival en Museum Belvédère. Naast deze zes spelers is er een hele grote groep van amateurkunstenaars, verenigingen, ateliers, koren, dansscholen etc. waar zowel volwassenen als kinderen en jongeren wekelijks bezig zijn met de invulling van hun eigen creatieve, culturele en kunstzinnige voorkeuren. De amateurkunst is een wezenlijk onderdeel van het sociaal domein in de gemeente Heerenveen. Het sociaal domein: daar waar wij wonen, leven, onze sociale contacten hebben en ons werk hebben. In 2021 heeft Ateliers Majeur een kleine peiling gedaan onder alle cultuuraanbieders. 5.500 – 6.000 inwoners van de gemeente Heerenveen zijn wekelijks actief bezig met kunst en cultuur. Landelijke cijfers wijzen uit dat 1/3 van de bevolking aangeeft wekelijks iets met kunst en cultuur te doen.

2.3.2 Culturele netwerkorganisatie

Ateliers Majeur legt actief de verbinding tussen kunst- en cultuuronderwijs onder schooltijd met het cultuuraanbod na schooltijd. Ateliers Majeur bemiddelt en faciliteert en zorgt ervoor dat cultuuraanbieders hun diensten vakkundig kunnen aanbieden. En omgekeerd dat inwoners van de gemeente Heerenveen (met de focus op kinderen en jongeren) die graag cultuurlessen en/of andere diensten willen afnemen, hier op een gunstige manier gebruik van kunnen maken. Dit gebeurt niet alleen vanuit De Rinkelbom of De Heerenveense School, maar ook vanuit diverse andere locaties in de gemeente Heerenveen. Hiertoe vormt Ateliers Majeur een platform, een netwerk. Binnen haar netwerk brengt Ateliers Majeur vraag en aanbod bij elkaar en zet Ateliers Majeur middelen in om de toegankelijkheid van het aanbod te vergroten. Alle cultuuraanbieders en amateurverenigingen uit de gemeente en regio kunnen zich aansluiten bij het netwerk van Ateliers Majeur en nagenoeg allemaal hebben ze zich onderhand ook aangesloten. Om het netwerk te versterken, te verbreden en voor het voetlicht te brengen wordt veel ingezet op marketing en communicatie.

2.3.3 Cultuuraanbieders

In 2023 zijn er ook weer een aantal nieuwe cultuuraanbieders bijgekomen. Denk hierbij aan Stichting Sint Nicolaasprookje Heerenveen, Vertelmuseum De Vlechtvogel en Rouwtextiel. Nieuwe cultuuraanbieders zijn op onze website geplaatst en ook hun aanbod is terug te vinden op onze cursuspagina.

2.3.4 Cultuuragenda/magazine

In september 2023 werd al het cursus- en lesaanbod gepromoot in de jaarlijkse cultuuragenda. Dit magazine werd verspreid op verschillende culturele plekken in Heerenveen en was gratis af te halen in De Rinkelbom. Daarnaast staat de agenda uiteraard op onze website en aan het begin van het seizoen in Groot Heerenveen. Ook het aanbod is terug te vinden op onze website. Met de agenda laten we alle inwoners van de gemeente Heerenveen zien welke lessen en cursussen ze kunnen volgen. Daarnaast laten we ook de hoeveelheid en diversiteit van het cultuuraanbod zien. Daar komt bij dat het ook een stukje free publicity is voor de cultuuraanbieders in onze gemeente.

2.3.5 Nieuwsbrieven, uitnodigingen en mailcampagnes

In 2023 verstuurde Ateliers Majeur iedere maandelijks een nieuwsbrief. Hierin werden de algemene nieuwsbrief en de cultuuronderwijsnieuwsbrief afgewisseld. Aan het begin van iedere maand ontvingen cultuuraanbieders, scholen en geïnteresseerden een algemene nieuwsbrief of een cultuuronderwijsnieuwsbrief.

2.3.6 Sociale media

Onze sociale mediakanalen staan vooral in het teken van het op de kaart zetten van de cultuuraanbieders in onze gemeente. Zo zetten we iedere maand meerdere cultuuraanbieders in de spotlight door ze uit te lichten op zowel Facebook als Instagram. Daarnaast plaatsen we ook updates uit het cultuuronderwijs en nieuws over evenementen van cultuuraanbieders, oproepjes, persberichten, cultuurtips en ander opmerkelijk en relevant nieuws. We posten gemiddeld 4x per week op Facebook en Instagram. Daarnaast posten we af en toe op X en LinkedIn.

2.3.7 Pers

Ateliers Majeur heeft dit jaar ook weer veel free publicity gegenereerd voor verschillende projecten. Voor diverse (participatie)projecten hebben we aandacht gegenereerd in de plaatselijke media: Cultuurkans Festival, Mienskipproject "Ús Ferhaal", Binnenstebuiten Route, Verhalen uit de samenleving, De Kas, AM Academy, High tea, PCB en natuurlijk de ontwikkelingen rond Cultuur & Klas. Daarnaast hebben we een vaste samenwerking met Groot Heerenveen waarin we iedere maand samen met de culturele partners een groot artikel mogen aanleveren. Daarnaast mag iedere culturele partner ook een kort artikel aanleveren.

2.3.8 Drukwerk

In 2023 hebben we de lijn van 2022 in het drukwerk doorgetrokken. Voor ieder project maken we een flyer. Daarnaast hebben we aan het begin van het seizoen weer een kleine oplage gedrukt van ons agendamagazine. Deze werd ook digitaal op de website geplaatst. In april brachten we de 2023-2024 editie van Cultuur & Klas uit.

2.3.9 PCB en instrumentenfonds

In 2023 zijn 270 aanvragen voor het stimuleringsmaatregel PCB gehonoreerd. Daarnaast waren er 16 aanvragen voor het instrumentenfonds die zijn gehonoreerd. Ofschoon de aantallen iets lager liggen dan in 2022 kunnen we nog steeds stellen dat het stimuleringsfonds PCB voorziet in een grote behoefte.

2.3.10 AM Academy

De AM Academy is opgezet om partners, cultuuraanbieders en amateurverenigingen in ons netwerk te helpen, te ondersteunen, te inspireren en te bevragen. Op deze manier hopen we niet alleen de lokale culturele infrastructuur te versterken maar ook te inspireren en waar mogelijk naar een hoger plan te tillen. De academies zijn populair geworden en worden goed bezocht. In 2023 waren er 8 thematische academies en 2 netwerkborrels. Na afloop van iedere AM Academy ontvangen de deelnemers een evaluatieformulier met vragen over inhoud, vorm en afloop. We kregen zeer positieve responses. In het kader van evaluatie en versterking van ons als netwerkorganisatie zijn we jaarlijks in het kader van de AM Academy ook in gesprek met ons netwerk onder de noemer: Cultuur(uur). Daarbij nodigen we per keer 10 cultuuraanbieders uit, uit ons netwerk en vragen ze dan: wat doet AM goed, wat kan beter en wat missen jullie. Voor Ateliers Majeur een moment om cultuuraanbieders te leren kennen en de verwachtingen en wensen te horen. De uitkomst van deze gesprekken wordt vertaald naar actiepunten waar we mee aan de slag gaan, wat we weer terugkoppelen naar de volledige achterban van Ateliers Majeur. Interessant was de wens van cultuuraanbieders om bij elkaar in één gebouw gehuisvest te zijn, waardoor men

elkaar nog meer kan ontmoeten. Voor de academies zochten we sprekers met kennis op het gegeven vakgebied. We werkten hiervoor ook samen met Keunstwurk.

Academy	Datum	Aantal deelnemers
Kledingruil	15 februari	-
Verenigingen en fanfares	22 maart	4
Dementievriendelijk voor het culturele veld	18 september	33
Maak marketing makkelijk met Canva	11 oktober	22
Slim deelnemers werven deel 1	15 november	12
Slim deelnemers werven deel 2	29 november	12
Belastingen voor ZZP'ers	13 december	9
Netwerkborrel 1 (einde schooljaar)	17 juni	18
Netwerkborrel (kerstborrel)	13 december	19
Cultuur(uur) 2023	22 november	10

2.3.11 Cultuurkans Festival

In 2023 hebben we weer een Cultuurkans Festival georganiseerd. Na 2 jaar afwezigheid door corona kon het weer. We hebben de naam Cultuurklank Festival veranderd naar Cultuurkans Festival. Omdat iedereen tijdens dit festival de kans krijgt om cultuur te ontdekken. Uiteindelijk kwamen er ruim 1000 bezoekers af op het festival. Opvallend was het grote aantal jonge gezinnen dat op het festival afkwam. De deelnemende cultuuraanbieders waren achteraf erg positief. Enkele cultuuraanbieders gaven aan veel aanvragen binnen te hebben gekregen voor workshops, lessen en proeflessen.

2.3.12 Cijfers over 2023

Social media:

Facebook

Bereik: **24.599** unieke profielen

Bezoekers van pagina: **2.946**

Nieuwe volgers: **60**

Totaal aantal volgers: **1016**

Betaald bereik: **10.987** unieke profielen

Betaalde weergaven: **44.978**

Uitgegeven bedrag aan advertising: **€150,-**

Instagram

Bereik: **2697** unieke profielen
Bezoekers op pagina: **805**
Nieuwe volgers: **158**
Totaal aantal volgers: **392**

Website:

Totaal aantal pagina weergaven: **59.860**
Unieke bezoekers **31.055**
Aantal paginabezoeken cursussen: **5.158**
Paginabezoeken PCB: **1224**

Aantal mensen die ons op Google hebben gevonden: **8.910**
Clicks naar onze website via Google: **1.337**
Aantal aanvragen routebeschrijvingen: **907**
Aantal bellers via Google: **136**

2.3.12 Samenwerking culturele partners

De culturele partners leveren alle vier een andere bijdrage aan de steeds intensievere samenwerking. In 2022 is het startdocument Feanomenaal ontwikkeld. Onderdeel van Feanomenaal is het Bryant Parkteam. Een team waar niet alleen medewerkers van de culturele partners samen komen maar ook collega's uit Welzijn en Sport zo af en toe aanschuiven. De inhoudelijke en financiële verantwoording van de samenwerking van de vier culturele partners wordt afzonderlijk door de vier culturele partners bij de gemeente gedaan. Ateliers Majeur is erg blij met deze samenwerking.

2.3.13 Ambities en resultaten

AMBITIE Kunst en Marketing	RESULTAAT
- In 2023 wordt een klanttevredenheidsonderzoek gedaan;	Het klanttevredenheidsonderzoek staat nu voor 2024 op de planning. Dit komt omdat er in 2023 een onderzoek tussenkwam over de invloed van de inflatie. In 2023 hebben we onderzocht wat de invloed was van de inflatie op ledengroei en leerlingenaanwas voor cultuuraanbieders.
- De website is up-to-date;	We houden de website up-to-date door nauw contact te onderhouden met de cultuuraanbieders. We vragen regelmatig informatie op en vragen de cultuuraanbieders regelmatig of alle content nog klopt en up-to-date is. In september brengen we het agendamagazine uit. Bij het opvragen van die informatie van cultuuraanbieders geven we de website ook altijd direct een update.
- Samenwerking met cultuuraanbieders wordt nog meer versterkt;	Met de inzet van 2 netwerkborrels per jaar houden wij nauw contact met de cultuuraanbieders. Daarnaast organiseren we jaarlijks Cultuur(uur) als toetsmoment voor hoe AM functioneert volgens de cultuuraanbieders en partners.
- Het netwerk van particulier aanbod wordt uitgebreid;	We bieden een breed palet van Academydagen aan. Dit zijn workshops die scholing bieden voor cultuuraanbieders. Hierbij zetten we de vraag van de cultuuraanbieder voorop. De respons is zeer positief en het aantal deelnemers groeit.
- De wensen van cultuuraanbieders	We organiseren jaarlijks tweemaal Cultuur(uur). Cultuuraanbieders kunnen bij Cultuur(uur) aanschuiven en aangeven wat zij goed vinden

worden naar boven gehaald middels Cultuur(uur) en omgezet in projecten;	gaan, wat ze missen en waar verbetering nodig is. De resultaten worden omgezet in actieplannen
- De samenwerking tussen de amateurkunst verenigingen, de professionele instellingen en de private sector wordt gestimuleerd;	We organiseren jaarlijks tweemaal een netwerkborrel. Daarnaast hebben we dit jaar een talenteninspiratiedag georganiseerd in samenwerking met Keunstwurk.
- Het PCB wordt constant gepromoot;	We nemen PCB minimaal 1x per maand mee op onze sociale mediakanalen. Daarnaast promoten we PCB regelmatig in de nieuwsbrief en we sturen cultuuraanbieders halfjaarlijks een infomail over PCB.
- De cultuuragenda wordt uitgegeven in september 2023;	In september hebben we weer een nieuw agendamagazine uitgebracht boordenvol cultureel aanbod uit de gemeente Heerenveen. We brengen sinds vorig jaar het magazine ook digitaal uit. Je kunt het digitale magazine vinden via deze link.
- De kunstateliers worden gepromoot om deelname te verbeteren;	Kunstateliers worden niet meer georganiseerd. Het Cultuuronderwijs heeft een andere vorm aangenomen waarin we veel meer op maat werken. Daarnaast wordt het kant en klare aanbod voor het onderwijs nu jaarlijks gebundeld in Cultuur & Klas. Dit aanbod blijven we doorlopend promoten door middel van schoolbezoeken, nieuwsbrieven en via onze sociale mediakanalen.
- Talent wordt naar boven gehaald middels Heerenveens Got Talent;	Tijdens corona hebben we de laatste editie van Heerenveens Gots Talent online georganiseerd. Sinds 2023 halen we het talent in Heerenveen naar boven door middel van De KAS. Een nieuw platform waarbij we jongeren stimuleren tot ontmoetingen en creatieve uitingen. Zo worden er via De KAS meerdere workshops, open podia en sessies georganiseerd waar jongeren gratis bij aan kunnen sluiten.
- Het Cultuurklank Festival wordt samen met cultuuraanbieders georganiseerd om de verbinding en promotie van cultuuraanbieders en cultuurparticipatie in het algemeen te stimuleren;	Het Cultuurklank Festival werd in 2023 in een nieuw jasje gestoken en heet nu het Cultuurkans Festival. Omdat we heel Heerenveen de kans willen geven om cultuur te beleven en te ontdekken. Tijdens het festival kunnen bezoekers gratis ontdekken wat zij leuk vinden om te doen op het gebied van kunst en cultuur. We werken hierbij nauw samen met alle cultuuraanbieders uit de omgeving. Cultuuraanbieders laten tijdens het festival zien wat ze te bieden hebben door optredens en gratis workshops te verzorgen. Er waren dit jaar meer dan 1000 bezoekers en opvallend was het grote aantal jonge gezinnen.
- Bakken van informatie.	Via de website, de coördinatoren, de infobalie, de nieuwsbrieven en alle contacten die Ateliers Majeur heeft, willen we iedere vraag die er is proberen te beantwoorden. Vaak kunnen we dat zelf en anders weten we waar we de vraag neer kunnen leggen of hoe we moeten doorverwijzen naar provinciale of landelijke regelingen of websites. Maar ook kunnen we experts op verzoek bepaalde thema's tijdens de AM Academies laten aansnijden.

2.4 Netwerkorganisatie

2.4.1 Netwerkorganisatie

Ateliers Majeur is de culturele netwerkorganisatie in de gemeente Heerenveen en als culturele netwerkorganisatie het aanspreekpunt voor heel cultureel Heerenveen. Ateliers Majeur streeft naar een compleet overzicht van het lokale culturele veld, activeert waar nodig, biedt ondersteuning, geeft advies en treedt op als makelaar tussen gemeente, het culturele veld en de inwoners van de gemeente Heerenveen. De inwoners worden gestimuleerd om van jongs af aan deel te nemen aan cultuur of onderdeel te zijn van hun cultuur.

Het team staat volledig in dienst van het culturele veld in de gemeente Heerenveen, het onderwijs, het culturele netwerk en het sociale domein. Hun dagelijkse praktijk is cultuuraanbieders en verenigingen adviseren, workshops, lessen, voorstellingen, academies en cursussen organiseren en coördineren. Verhuur coördineren, verbindingen leggen, vragen beantwoorden, themadagen, open dagen en netwerkmomenten organiseren. Helpen bij subsidieaanvragen, wijzen op mogelijkheden van regelingen en fondsen en ga zo maar door.

Als netwerkorganisatie

- streven we ernaar de projecten en cursussen die er zijn in het onderwijs te verbinden aan de lokale cultuuraanbieders, zoals dansscholen, muziekdocenten, theateraanbieders etc. en aan de lokale muziekverenigingen en de amateurkunst;
- kijken we naar de mogelijkheden van de lokale cultuuraanbieders en amateurkunst en proberen we hen in te zetten in het onderwijs, of op te leiden voor het onderwijs;
- verbinden we de amateurverenigingen en inspireren de amateurkunst via de AM Academies die we aanbieden. We stimuleren de amateurkunst een rol te pakken in de projecten binnen het sociaal domein. Lokale kunstenaars en makers zetten we in bij sociale vraagstukken;
- organiseren we netwerkbijeenkomsten waarin projecten worden voorgesteld, waar cultuuraanbieders, amateurkunst en makers een programma voor kunnen gaan ontwikkelen;
- organiseren we netwerkbijeenkomsten waar ontmoeten centraal staat. Zo leren de cultuuraanbieders elkaar kennen en ontstaan er cross-overs en nieuwe verbindingen.

De bovengenoemde punten hebben ieder een eigen doel en een eigen doelgroep. In de netwerkorganisatie wordt alles samengebracht en aan elkaar gekoppeld. Het geheel wordt daarmee meer dan de som der delen. Dat is de kern en de unieke kracht van Ateliers Majeur als netwerkorganisatie.

Via de netwerkfunctie komt het overgrote deel (ca. 85%) van de gemeentelijke subsidie rechtstreeks ten goede aan het onderwijs, de amateurkunst en het sociale domein. Direct in de vorm van het PCB en het kindbudget. Indirect via de coaching, coördinatie, ondersteuning, advisering en facilitering van het onderwijs, de amateurkunst, het sociale domein en niet te vergeten de faciliteiten voor de cultuuraanbieders. Het team van Ateliers Majeur is de motor onder het culturele netwerk. De wekelijkse vergaderingen en inhoudelijke overleggen zijn essentieel voor de verbindingen tussen de verschillende doelgroepen, voor de netwerkfunctie. De contacten die Ateliers Majeur heeft met regionale, provinciale en landelijke partijen maken het netwerk alleen maar sterker. De overige 15% van de gemeentelijke subsidie wordt ingezet om de netwerkfunctie organisatorisch te ondersteunen en mogelijk te maken.

Om alle doelen die Stichting Ateliers Majeur in overleg met de gemeente Heerenveen heeft bepaald te behalen, is een goed functionerende ondersteunende organisatie onontbeerlijk. Deze ondersteunende organisatie is klein, efficiënt en flexibel. Daarnaast zijn gebouwen nodig om te verbinden, te ontmoeten, te oefenen en uit te voeren. Ateliers Majeur heeft haar deuren wijd open

staan voor alle cultuuraanbieders die gebruik willen maken van haar gebouwen en faciliteiten. Ateliers Majeur als platform, verbinder en inspirerende omgeving.

2.4.2 Kernteam ondersteuning

Naast het inhoudelijk deel van het team die bestaat uit 3 coördinatoren en 1 junior cultuurcoach met in totaal 2,6 FTE, is er een faciliterend team. Deze bestaat uit een administrateur en vier medewerkers verhuur, beheer, onderhoud en vervoer en een directeur bestuurder met in totaal 3,3 FTE. Achter de schermen verzorgen zij alle ondersteunende werkzaamheden die nodig zijn om het werk van de coördinatoren mogelijk te maken en de netwerkorganisatie te laten draaien. Denk daarbij aan klantcontacten, administratie, financiële administratie, planning, schoonmaak, verhuur, onderhoud etc. etc. Tot slot is er een groep van jonge studenten die in de avonduren en in het weekeinde ondersteunen bij het beheer van de gebouwen.

De vraag naar ruimten in De Rinkelbom is in 2023 geëxplodeerd. De vraag naar ruimte is hoger dan voor corona. In De Rinkelbom zijn er per week gemiddeld zo'n 85 gebruikers die lessen, cursussen of workshops aanbieden. In 2023 zijn er in De Rinkelbom over het hele jaar ca. 53.000 bezoekers geweest die een les, een cursus, een training, een voorstelling of een workshop bezochten. In top weken heeft De Rinkelbom op momenten 100% bezettingsgraad. Ook de zaal was 26 van de 41 beschikbare weekeinden in gebruik. Gemiddeld waren er per voorstelling of activiteit 150 mensen in de zaal. In totaal waren er bijna 4.000 bezoekers in de zaal van De Rinkelbom. De vraag groeit nog steeds en vaker kijken we uit naar De Heerenveense School.

In De Heerenveense School is de vraag naar lokalen ook explosief gestegen naar gemiddeld 32 gebruikers per week. In totaal bezochten ca. 13.000 mensen workshops, lezingen of cursussen in De Heerenveense School.

2.4.3 Arbo en RI&E

Ateliers Majeur heeft een Arbo-preventiemedewerker in dienst. Om te voldoen aan alle eisen heeft Ateliers Majeur in 2022 een extern bedrijf ingehuurd om opnieuw een risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E) te laten uitvoeren. Het onderzoek is eind 2022 afgerond en de aandachtspunten zijn in 2023 allemaal afgehandeld. Daarmee voldoet Ateliers Majeur als organisatie weer aan alle wettelijke eisen (waaronder Arbo) die aan organisaties worden gesteld. In 2026 zal er opnieuw een RI&E worden gedaan.

2.4.4 Gebouwen

Gebouwen zijn voor de netwerkorganisatie Ateliers Majeur belangrijk. De gebouwen worden ingezet voor cultuuraanbieders die lessen en cursussen aanbieden aan de inwoners in Heerenveen. De toekomst van De Rinkelbom en De Heerenveense School staan op dit moment ter discussie. De Rinkelbom is gedateerd en voldoet op geen enkele wijze aan de huidige standaard voor energiezuinige gebouwen. Ook De Heerenveense School voldoet niet aan deze eisen. De gemeente wil De Rinkelbom verkopen en De Heerenveense School grondig renoveren en Ateliers Majeur daar (mogelijk samen met Museum Heerenveen) huisvesten in het kader van het concentreren van cultuur in de binnenstad van Heerenveen. Ateliers Majeur is blij met deze ontwikkelingen en helpt de gemeente waar nodig om de plannen te realiseren.

AMBITIE Basisinfrastructuur	RESULTAAT
- Een goede relatie met alle culturele partners in de gemeente Heerenveen	Niet alleen de intensieve samenwerking met de 4 culturele partners kreeg vorm in Feanomenaal, maar ook de samenwerking met Museum Belvédère en het Oranjewoud Festival was zeer goed. Deze samenwerking kreeg vorm via het Onbeperkt Ensemble en het cultuurmenu in het onderwijs.
- Samenwerkingsconvenanten met 90% van alle private aanbieders	In Heerenveen heeft Ateliers Majeur nagenoeg met alle cultuuraanbieders een goede samenwerking. Dat is niet allemaal via convenanten geregeld maar wel via overeenkomsten over huur, samenwerking of opdrachtverlening via het onderwijs.
- Gebouwen zijn open, toegankelijk, schoon en veilig	Zowel de ruimten van Ateliers Majeur in De Heerenveense School als De Rinkelbom voldoen aan alle eisen en staan ter beschikking van cultuuraanbieders. De gebouwen zelf voldoen niet aan de wettelijk normen voor energieverbruik. Helaas heeft Ateliers Majeur daar geen invloed op.
- De bezettingsgraad van De Rinkelbom misschien zelfs nog iets verhogen	We kunnen stellen dat de groei nog steeds doorgaat. Op sommige momenten in de week is de bezettingsgraad 100%.
- De organisatie voldoet aan alle Arbo en RI&E richtlijnen	De aandachtspunten uit het RI&E onderzoek uit 2022 zijn in 2023 allemaal uitgevoerd. Het RI&E onderzoek is afgerond en Ateliers voldoet aan alle eisen.
- Er wordt gestreefd naar een 90% tevredenheidsscore	Er is geen onderzoek geweest onder alle cultuuraanbieders. Wel is uit gesprekken tijdens Cultuur(uur) naar voren gekomen dat de cultuuraanbieders bijzonder tevreden zijn over de netwerkrol die Ateliers Majeur uitvoert.
- Samen werken, samen organiseren en samen zichtbaar zijn	Lekker vaag doel, maar de groei in 2023 laat zien dat er steeds meer samenwerking is en dat men Ateliers Majeur weet te vinden.
- Actieve rol in de zichtbaarheid van cultuur in Heerenveen	Gezien de groei en de intensieve samenwerking met de culturele partners waar Feanomenaal uit is voortgekomen kan gesteld worden dat Ateliers Majeur een actieve rol heeft gespeeld in de zichtbaarheid van cultuur in Heerenveen.
- Actieve rol in het organiseren van evenementen en festivals e.d.	Het Cultuurkans Festival was een doorslaand succes, maar ook de opening van het culturele seizoen, het Danspaleis, de verhalen uit de samenleving, de AM Academies enz. laten zien dat cultuur leeft en wordt gewaardeerd in de gemeente Heerenveen.

Bijlage 1: Overzicht activiteiten primair onderwijs

ACTIVITEITEN Primair onderwijs	
De Boarne	<p>Lessen en workshops: Muzieklessen van Hanneke Castelein Dansworkshops van Dance Company 058 Djembéworkshops van Moustapha Seck</p>
OBS Akkrum	<p>Lessen en workshops: Slagwerk van Elzer Educatie Kleuterdans van Dance Company 058 Klei in de klas van Laure Spriensma Schilderen met je oren van Birgit Speulman Spelenderwijs van harmonie Akkrum TiTaTimmer van Anna Bouman Sprokja van Lida Dijkstra Bootje bouwen in het Fries Scheepvaartsmuseum</p> <p>Voorstellingen: Veen en Vuur van NME de Naturij Zeven Zeeën Zeven Zonen van Frets! Woeste Willem in het Fries Scheepvaartsmuseum Tota Frisia Middeleeuwen in het Fries Museum Sinterklaasprookje</p> <p>Bezoeken: Herinneringencentrum Westerbork Bezoek Fries Museum</p>
De Compagnonsschool	<p>Lessen en workshops: Percussieworkshops van Anne-Symen Abma Dansworkshops en presentatie Dance Company 058</p> <p>Voorstellingen: Sinterklaasprookje</p>
De Sevenaerschool	<p>Lessen en workshops: Bootjes bouwen in Fries Scheepvaartsmuseum DJ experience en producing van Erik de Jager Djembé en dans van Afrikadi</p> <p>Voorstellingen: Sinterklaasprookje</p>
OBS Albertine Agnesschool	<p>Lessen en workshops: Gitaar in de klas van Eelco Engelsma Ukelele in de klas van Eelco Engelsma Djembéworkshops van Moustapha Seck</p> <p>Voorstellingen: Dat is toch net earlik van Tryater De Eik was hier van Tryater Sinterklaasprookje</p> <p>Bezoeken: Het festival als klaslokaal van Oranjewoud Festival</p>
Kindcentrum Skoatterwiis	<p>Lessen en workshops: Muziek in de klas van Jorien Elout Dansen met de 4 elementen van Dance Company 058 Hip Hop van Dance Company 058</p> <p>Voorstellingen: Wiebeltenen van Jorien Elout</p>

<p>Het Slingertouw</p>	<p>Lessen en workshops: Samen muziek maken van Natasja de Roo Eindfilm maken van Jeroen Dijkstra Voorstellingen: The Zoo van Maskermeiden Freonskip van Frets! Bij pake en beppe op Zolder in het Museum Heerenveen Sinterklaasprookje Bezoeken: Proeftuin Filmhub Noord met Mirjam de With Wadlopen Museum Ameland Eise Eisinga Planetarium</p>
<p>De Feart</p>	<p>Lessen en workshops: Striptekenen in het Forum Groningen Is dat nou kunst? Van Museum Heerenveen Dansdag van Eijer Producties Natuur, verwondering en kunst van Brigit Speulman Kleur van Brigit Speulman Voorstellingen: Bij pake en beppe op zolder van Museum Heerenveen Freonskip van Frets! Iswah van Frets! De stijl van Museum Drachten Bezoeken: Herinneringscentrum Westerbork Kaasboerderij de Gelder</p>
<p>Van Maasdijkschool</p>	<p>Lessen en workshops: Is dat nou kunst? Van Museum Heerenveen DJ-workshops van Erik de Jager Hip Hop van Dance Company 058 Tiktok van Dane Company 058 Graffiti workshops van Roy Schreuder Kleutermusical van Elzer Educatie Voorstellingen: Gemaskerd bal van Maskermeiden Woeste Willem in het Fries Scheepvaartmuseum Insect en Hotel van Podiumschool Leeuwarden De Eik was hier van Tryater Sinterklaasprookje Bezoeken: Fries Museum Fries Verzetsmuseum</p>
<p>De Optimist</p>	<p>Lessen en workshops: Eindfilm va Eijer producties Ateliermiddagen van Laure Spriensma Muzieklessen van Jasper Dijkstra Voorstellingen: Het fluisterboek van Frank Belt Insect en Hotel van Podiumschool Leeuwarden Als het anders loopt van Het Houten Huis De Eik was hier van Tryater Sinterklaasprookje Stem kwijt Het Houten Huis</p>
<p>It Bûtenplak</p>	<p>Lessen en workshops: Theaterlessen van Anniek Akkerman</p>

Ekke de Haan	<p>Lessen en workshops: Ukelele in de klas van Eelco Engelsma Pop in de school van Patrick Schaafstal Eindfilm van Eijer producties</p> <p>Voorstellingen: Als het anders loopt van Het Houten Huis De Eik was hier van Tryater Pake syn skûtsje van het Fries Scheepvaartmuseum Sinterklaasprookje</p> <p>Bezoeken: Festival als klaslokaal van Oranjewoud Festival</p>
Het Vogelnest	<p>Lessen en workshops: Muziek van Jorien Elout Lân fan taal van Dance Company 058</p> <p>Voorstellingen: De Eik was hier van Tryater Als het anders loopt van Het Houten Huis</p> <p>Bezoeken: Fries Museum</p>
Tjongerschool	<p>Lessen en workshops: Ukelele in de klas van Eelco Engelsma Natuur, verwondering en kunst van Birgit Speulman Muziek van Jorien Elout</p> <p>Voorstellingen: Feest! In keramiekmuseum Princessehof</p> <p>Bezoeken: Het festival als klaslokaal van Oranjewoud Festival</p>
Route 0513	<p>Lessen en workshops: In de zogenoemde MADOWE-blokken kregen alle leerlingen, verdeeld over het jaar beeldend, theater-, dans-, muziek-; DJ- en textielworkshops.</p> <p>Voorstellingen: Sinterklaasprookje</p>
It Oerset	<p>Lessen en workshops: Kind en techniek van Hans Hollander Bootjes bouwen in het Fries Scheepvaartmuseum</p> <p>Voorstellingen: Iswah van Frets! Sinterklaasprookje</p> <p>Bezoeken: Rijksmuseum</p>
Duisterhoutschool	<p>Lessen en workshops: Zin in Muziek van Evert Groendijk</p>
De Buitenkans	<p>Lessen en workshops: Imke's Kinderlab 3D-pen workshops van Tiidwiis Dansen met de 4 elementen van Dance Company 058 Producer workshops van Erik de Jager</p> <p>Voorstellingen: Als het anders loopt van Het Houten Huis De Eik was hier van Tryater Wiebeltene van Jorien Elout Insect en hotel van Podiumschool Leeuwarden Het Fluisterboek van Frank Belt</p>
Futura	<p>Lessen en workshops: Kerstmuziek workshops van Mia Musica</p> <p>Bezoeken:</p>

	Het festival als klaslokaal van Oranjeoud Festival
De Nijewier	<p>Lessen en workshops: Djembéworkshops van Moustapha Seck Danslessen van Dance Company 058</p> <p>Voorstellingen: Dat is toch net earlik van Tryater Bij pake en beppe op zolder van Museum Heerenveen Woeste Willem van Fries Scheepsvaartmuseum Pake syn skûtsje van Fries Scheepsvaartmuseum Voorstelling van de Maskermeiden Sinterklaasprookje</p> <p>Bezoeken: Pleinfeest van Vier het leven</p>
Meester Wijbrandischool	<p>Lessen en workshops: Beeldende lessen van Anna Bouman Muzieklessen van Jorien Elout</p>
Spring	<p>Spring heeft blokken met vak experts gekoppeld aan de methode BLP en talentleren. Daarna kwam de vraag voor een culturele loopbaan. School wil nu graag een standaard aanbod voor kunst en cultuur.</p> <p>Voorstellingen: Sinterklaasprookje</p>
Het Kompas	<p>Lessen en workshops: Voorjaarsveldwerk van NME De Naturij Pianospelen voor kleuters Meespeelconcert van Jorien Elout</p> <p>Voorstellingen: Restaurant Banjo van Theatergroep Komma Het Fluisterboek van Frans Belt Wiebeltenen van Jorien Elout Sinterklaasprookje De Eik was hier van Tryater</p> <p>Bezoeken: Rijksmuseum</p>
De Roerganger	<p>Lessen en workshops: Ateliermiddagen van Laure Spriensma Eindfilm van Eijer producties Kleutermusical van Elzer Educatie Veldwerkles van NME De Naturij De schoolschrijver Hier kom ik wei ban NME de Naturij</p> <p>Voorstellingen: De Eik was hier van Tryater Als het anders loopt van Het Houten Huis Sinterklaasprookje</p>
De Hoeksteen	<p>Lessen en workshops: Tiktok van Dance Company 058 Drama van Catrien van der Molen Kunstweken van Els Jansma</p> <p>Voorstellingen: Sinterklaasprookje</p> <p>Bezoeken: Museum Belvédère</p>

De Hasperschool	<p>Lessen en workshops: Klei in de klas van Laure Spriensma Slagwerk 2.0 van Elzer Educatie</p> <p>Bezoeken: Fries Verzetsmuseum Keramiekmuseum Princessehof</p>
De Finne	<p>Lessen en workshops: Graffiti workshops van Roy Schreuder</p> <p>Voorstellingen: Woeste Willem in het Fries Scheepsvaartmuseum Freonskip van Frets! Iswah van Frets! Verhaalvlinders van Frank belt</p> <p>Bezoeken: Rijksmuseum</p>
De Burcht	<p>Lessen en workshops: Djembéworkshops van Moustapha Seck Danslessen van Kim Andringa Beeldende lessen van Laure Spriensma Gitaar in de klas van Eelco Engelsma Dirigeren van Jelle Visser Danslessen van Dance Company 058 Oude Meesters in de klas Muzieklessen van Jelmer Dijkstra Drama lessen van Catrien van der Molen Graffiti workshops van Roy Schreuder Bisto oeral thús? Van Museum Joure</p> <p>Voorstellingen: NNO-concert Als het anders loopt van Het Houten Huis Goochelvoorstelling van Jeffrey Wijkhuisen Entertainment Sinterklaassprookje</p> <p>Bezoeken: Rijksmuseum Fries Scheepsvaartmuseum</p>
St. Jozefschool	<p>Lessen en workshops: Instrumenten maken met Jorien Elout Meertaligheid beeldend van Susanne Luurs-Rosanne Bos-Irma Wubs</p> <p>Voorstellingen: Wiebeltene van Jorien Elout Sinterklaassprookje</p> <p>Bezoeken: Rijksmuseum</p>

Bijlage 2: Overzicht activiteiten voortgezet onderwijs

ACTIVITEITEN Voortgezet onderwijs	
OSG Sevenwolden Fedde Schurer	In het kader van CKV volgde de leerlingen dansworkshops en brachten een bezoek aan Museum Belvédère.
OSG Sevenwolden Buitenbaan	Eerste en tweede- en derdejaarsleerlingen volgden workshops in striptekenen, Freerunning, Hip Hop, shasiko, djembé, graffiti en theater.
OSG Sevenwolden De Compagnie	In het kader van de overgang naar een nieuwe locatie, werkten de leerlingen o.l.v. een beeldend kunstenaar aan een groot 'Gesamt-kunstwerk' voor in de hal van de school.
Kei College	In het kader van leerecosysteem werkten een delegatie leerlingen mee aan de zogenoemde 'Burgerschap challenge'. Naast dit project waren er striptekenlessen, film- en video-, POP- en dans en theaterworkshops.
Bornego College	<ul style="list-style-type: none"> • I-zones: Leerlingen kunnen zich inschrijven voor losse I-zones per blok. Tijdens deze I-zones volgen ze een periode lang lessen in verschillende disciplines (zowel cultureel als anders). Hier konden ze onder andere kiezen voor dans, handletteren, en freerunning. • Muziekproject: Leerlingen met muziek in hun profiel volgen wekelijks muzieklessen op de Rinkelbom via Ateliers Majeur. In het eerste half jaar maken zij een keuze in het muziekinstrument dat zij willen leren bespelen (piano, gitaar, drum, saxofoon of sing and songwriting) in de tweede helft van het jaar formeren zij zich tot bandjes en werken zij toe naar een optreden. • De HAVO en VWO-leerlingen krijgen een uitgebreid CKV-programma waarbij ze o.a. naar Rijksmuseum gaan, een architectuurwandeling in Groningen maken en een bezoek brengen aan Museum Belvédère.
Aeres	De CKV-docent van deze school stelt i.s.m. Atelier Majeur een gevarieerd CKV-programma op. Ze bezochten voorstellingen en volgden workshops in: <ul style="list-style-type: none"> - bookface, - bungee soccer - freerunning - dans - theater - striptekenen - stopmotion - slagwerk - grimage